

QUADERNS

D'ACCIÓ SOCIAL I CIUTADANIA

4

GENER 2009

REVISTA D'INFORMACIÓ, ANÀLISI I INVESTIGACIÓ SOCIALS

EL FINANÇAMENT DELS SERVEIS SOCIALS: L'ESTAT DE LA QÜESTIÓ

ANÀLISIS EXPERTES

ALBERT SERRA
GUILLEM LÓPEZ CASASNOVAS
ELISENDA PALUZIE
VÍCTOR BAYARRI
PERE ORRIOLS
FRANCESC PATRICIO
MONTSERRAT LUPÓN
JOSEP VIÑAS

ANNA GARCÍA
MURIEL CASALS
DANIEL RAVENTÓS
IGNACIO GONZÁLEZ
JOAN COSTA I FONT
ÒSCAR MASCARILLA
CARLES BARBA
MONTSERRAT GUILLÉN
LLUÍS BERMÚDEZ

DIÀLEG

FERNANDO FANTOVA, UN CONSULTOR
SOCIAL RECONEGUT, FORJAT
EN EL TREBALL DE BASE

ENTORNS

• SOBREVUIRE A BILBAO GRÀCIES A LES PRESTACIONS SOCIALS

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Social
i Ciutadania

EDUCAR PER A LA CIUTADANIA DES DE L'ESCOLA

per Agnès Boixader, professora de secundària i de la UAB

SUMARI

6 DAVANTAL

Un finançament sòlid, un repte per als serveis socials
per *Jordi Rustullet*

8 A FONTS

Un finançament desl serveis socials complex, amb obligacions repartides
per *Vicenç Relats*

18 L'ESCÀNER

El finançament dels serveis socials a Catalunya: l'estat de la qüestió
per *Albert Serra*

27 L'ANÀLISI

Articles de Guillem López Casasnovas, Elisenda Paluzie, Víctor Bayarri, Pere Orriols, Francesc Patricio, Montserrat Lupón, Josep Viñas, Anna García, Muriel Casals, Daniel Raventós, Ignacio González, Joan Costa i Font, Òscar Mascarilla, Carles Barba, Montserrat Guillen i Lluís Bermúdez.

84 REFERÈNCIES DOCUMENTALS A LA XARXA

Elaborat pel DIXIT, Centre de Documentació de Serveis Socials

87 ENTORNS

Sobreviure a Bilbao gràcies a les prestacions socials
per *Eduard Mas*

93 DIÀLEG

Fernando Fantova, un consultor social reconegut,
forjat en el treball de base
per *Vicenç Relats*

108 PUNT I A PART

Educar per a la ciutadania des de l'escola
per *Agnès Boixader*

116 BONES PRÀCTIQUES INTERNACIONALS

per *Jordi Ribot*

UN FINANÇAMENT SÒLID, UN REpte PER ALS SERVEIS SOCIALS

Avui, més que en cap altre moment, és molt oportú parlar del finançament o –millor– de la sostenibilitat del Sistema de serveis socials, ja que, en plena crisi, els arguments per reduir la despesa social –en sentit estricte: de prestacions socials– poden ser molt temptadors. Feia mesos que volíem abordar aquest tema, sovint tabú en l'àmbit dels professionals de serveis socials, per la complexitat del sistema de finançament: moltes administracions, competències disperses, confusió en els sistemes de protecció social, promoció social i prestacions socials... I, finalment, quan fa uns mesos vam començar a preparar aquest número, passàvem veloçment de la crisi a la recessió.

La idea que els serveis socials són el parent pobre de les polítiques públiques cal matisar-la, ja que en els últims anys els esforços han estat importants, però sí que cal desterrar la idea –falsa idea– que les necessitats pressupostàries del Sistema de serveis socials són infinites... A Catalunya ja disposem d'instruments com la Cartera de serveis socials que ordenen i graduen els serveis i, per tant, ordenen i graduen els recursos que s'hi han d'esmerçar.

Hem dedicat aquest número de *Quaderns d'Acció Social i Ciutadania* al finançament dels serveis socials amb l'objectiu d'informar, introduir elements de reflexió i crear debat sobre el seu sosteniment, tot aspirant a inversions més sòlides. Així, cal afinar bé els nivells de copagament de les persones usuàries, per evitar que quedin excloses dels serveis públics àmplies capes de les classes mitjanes i intentar superar els finançaments creuats entre diferents administracions –la Generalitat, els municipis i l'Estat–, que han d'estar ben finançades per si mateixes, de manera que cadascuna assumeixi el finançament del que li correspon. Pot semblar una quimera reclamar ambició pressupostària per als serveis socials enmig d'una profunda crisi econòmica mundial que també afecta de ple Catalunya, i en un moment en què el Govern de la Generalitat no ha obtingut de l'Estat el sistema de finançament just que necessita. Però hem de poder-ho fer sense complexos, sabent que no invertir prou en serveis socials acaba resultant car a l'erari públic, però sobretot també en la situació d'aquells ciutadans i ciutadanes que en pateixen especialment les conseqüències i en la cohesió de tota la societat.

El Sistema català de serveis socials arrossega déficits històrics d'inversió de l'Estat i d'altres que s'hi han afegit recentment, com els incompliments del Govern central en el finançament de la Llei de la dependència, que cal corregir. I és que sense dotacions suficients, legislacions ambicioses com la de la dependència o la de serveis socials poden quedar lluny de les expectatives creades, sense aconseguir la universalització preconitzada.

Jordi Rustullet, secretari general del Departament d'Acció Social i Ciutadania